

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม เป็นการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 20 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 43 คน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 192 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 แห่ง รวมประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 255 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 154 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเปรียบเทียบของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607 – 608) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างเป็นหน่วยในการแบ่งชั้น

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สถานภาพ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	20	12
ครูผู้ดูแลเด็ก	43	26
คณะกรรมการศูนย์ฯ	192	116
รวมทั้งสิ้น	255	154

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Type) โดยแบ่งช่วงวัดออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 97) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 ด้าน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามสำหรับเป็นเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษาปฐมวัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แนะนำ

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Construct Validity) ความเหมาะสมของ ภาษาและการใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม (Wording) โดยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence : IOC) ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

3.1 นายจำลอง อุปันันท์ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคำ อำเภอยะยี่น จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2 พันจ่าโทบุญเกิด เจริญสุข วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอน เงิน อำเภอยะยี่น จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านภาษา

3.3 นางชยาภา คำเมวี วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง นักบริหารการศึกษา เทศบาลตำบล โพนทอง อำเภอยะยี่น จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหา

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขตามที่ เสนอแนะแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

5. ตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับพนักงานส่วน ตำบล ในเขตอำเภอยะยี่น จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด

5.2 นำแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปทดลองใช้หาค่าอำนาจจำแนกของ แบบสอบถาม โดยการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายตามวิธีการของเพียร์สัน (Pearson Simple Correlation Coefficient) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.30 – 0.75 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.948

6. เมื่อได้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตามเกณฑ์และตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจัดทำฉบับสมบูรณ์และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
2. นำหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมนำแบบสอบถามไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อธิบายลักษณะของเครื่องมือพร้อมทั้งวิธีการกรอกข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และนัดวันเวลาไปรับแบบสอบถามคืน
3. ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามในการวิจัย ตามกำหนดนัดหมายจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบจากแบบสอบถามที่นำมาทำการวิเคราะห์
2. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามาหาค่าสถิติพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยรวมและรายด้าน ดังนี้
  - 3.1 กำหนดคะแนนค่าอำนาจจำแนกในแบบสอบถามตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้ 5
มาก	กำหนดให้ 4
ปานกลาง	กำหนดให้ 3
น้อย	กำหนดให้ 2
น้อยที่สุด	กำหนดให้ 1

3.2 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนน แล้วนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามสถานภาพ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test)

4. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม โดยจัดกลุ่มคำตอบที่คล้ายคลึงกัน แล้วเรียงตามความถี่มากที่สุดไปยังน้อยที่สุดจากคำถามแบบปลายเปิดทั้ง 6 ด้าน ในแบบสอบถาม โดยจัดกลุ่มคำตอบที่คล้ายคลึงกัน แล้วเรียงตามความถี่มากที่สุดไปยังน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ความตรงตามเนื้อหา ของแบบสอบถาม โดยหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาโดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ที่จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การแจกแจงความถี่และการพรรณนาความ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) (อรุณอ่อนสวัสดิ์, 2551 : 146)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) ในครั้งนี้เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ มีความรู้ความเชี่ยวชาญกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 12 คน โดยใช้เกณฑ์การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542 : 78) จากหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ผู้บริหาร/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรสังกัดกระทรวงสาธารณสุข นักบริหารการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนผู้ประกอบการ ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงรายชื่อผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	นายประยูร แพงคำ	ท้องถิ่นอำเภอเชียงยืน
2	พันจ่าโทบุญเกิด เจริญสุข	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
3	นายประเสริฐ ชูพันธ์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
4	นางจิราภรณ์ สีนนา	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ รพ.เชียงยืน
5	นางจิราภา ประการะสังข์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
6	นางสาวเดือนเพ็ญ โพธิ์ห้า	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน
7	นายสุมิตร พันเทศ	ประธานคณะกรรมการศูนย์ฯ
8	นางชยาภา คำเมรี	นักบริหารการศึกษา เทศบาลตำบลโพหนอง
9	นางเดือนใจ เหล่าอัน	ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น สพด. เหล่าบัวบาน
10	นางสาวศรีสมพร บุญเรืองวัตร	ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น สพด. บ้านโนนสำราญ
11	นายเสงี่ยม พันเทศ	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
12	นางสาคร ภักดี	ผู้แทนผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้คือ แนวคำถามการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม เครื่องบันทึกการสนทนาและกล้องถ่ายภาพ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากแบบสอบถามปลายเปิดที่มีความถี่มาก ไปกำหนดแนวทางในการจัดสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด
- สร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสม
- นำประเด็นคำถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุง แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

4. ปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ
5. เลือกประเด็นคำถามที่เหมาะสม
6. การสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ คือ จดบันทึกในขณะที่ทำการสนทนากลุ่ม และหลังจากการดำเนินการสนทนากลุ่มแล้วผู้วิจัยได้ทำการถอดเทปและสรุปตามประเด็นการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยวิธีการตีความและสร้างข้อสรุป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ